Avrupa Birliği Sürecinde Güzel Sanatlar Fakültelerinin Durumu*

Prof. Hasip Pektaş**, 2006

Öncelikle bu panelde deneyimli hocalarımızın da katılımıyla sorunlarımızı tartışma fırsatı bulduğumuz için çok mutluyum. Sesimizin doğru adreslere ulaşmasını, değer verilmesini ve çözüme katkı sağlamasını temenni ediyorum. Biz söyleyip biz dinlersek maalesef bir yere varamayız. Görüyorum ki panele basının hiç ilgisi yok. Eğer İstikbal'in patronu ile Hülya Avşar'ın tenis maçı olsaydı 100 tane basın mensubu hazır bulunurdu. Basın ilgilenmiyor diye bu panelin sonuçları burada kalmasın, ilgili yerlere sesimiz ulaşmalı, hatta bir web sitesi yapıp kayda alınan konuşmalar yayımlanmalıdır. Hazırlanacak bu portalde Güzel Sanatlar Fakültelerinin sorunları tartışılmalıdır.

Çalıştığımız kurumların durumunu ülkemizin genel gidişatından ayrı düşünemeyiz. Hele de eğitim sistemimizdeki sıkıntılar ve özellikle ilk öğretimdeki, orta öğretimdeki sorunlar var olduğu sürece üniversitelerimizin sorunları da hep var olacak, çözüm bekleyecektir. Neredeyse üniversiteler orta öğretimin açığı kapatan liseler konumuna dönüşmeye başladı. Biraz da bu nedenle sesimizi doğru yerlere ulaştırmamız zorunludur diye düşünüyorum. Aslında üniversitelerin sorunlarını çözmek için, sorunu ilköğretimden hatta ana okulundan itibaren ele almak gerekmektedir.

Eğitim verdiğimiz öğrencimizin, öz kaynağımızın iyi olması, onların ilgili, biraz da bilgili olması, fakültelerimizdeki başarıyı artıracağına inanıyorum. Son dönemlerde gördüğüm odur ki gençler kolayca bir yerlere gelmeye, hemen para kazanmaya, şöhret olmaya fazlaca yöneldiler. Elbette istisnalar yok değil ama gönlümüz okuyan, hatta yazan, yaratıcı, sorgulayıcı, araştırıcı, bilgili gençlerle çalışmak istiyor. Bu özelliklerdeki öğrenciler bizleri de, öğretim elemanını da harekete geçirecek, daha çok çaba göstermemizi sağlayacaktır. Alıcı nitelikli olunca başarı da beraberinde gelmektedir. Geleceği kuracak, işlemeye elverişli gençleri çekmek, Güzel Sanatlar Fakülteleri'ne ilgiyi artırmak için neler yapabilirizi öncelikli tartışmamızda yarar vardır. Bilindiği gibi büyük ölçüde öğrenci istediği fakülteye giremeyip bir de güzel sanatları deneyeyim diye bize geliyorlar. Bunların yerine ısrarla güzel sanatlar okuyacağım diye gelenlerin sayısını artırabilirsek ve onları ciddi sorumluluk anlayışı içinde yetiştirebilirsek geleceğe iyi bir miras bırakmış oluruz.

Bu bağlamda ne yapabiliriz diye kendime sorduğumda; örneğin güzel sanatlara girecek olanlara burs olanağı yaratılırsa, yüksek puan alanlara burs verilirse, özendirilirse katkısı olur diye

düşünüyorum.Ve de bu konuda ilgililere, yetkililere bu ülkenin başarılı mühendise, yetişmiş doktora gereksinimi olduğu kadar, yaratıcı sanatçıya, tasarımcıya da gereksiniminin olduğunu anlatılabilsek, onları ikna edip eyleme geçirebilirsek yol alırız.

Avrupa Birliği sürecinde uluslar arası ilişkilerin her alanda arttığı gibi bizim alanımızda da artmıştır ve artmalıdır da. Her öğretim elemanının bir yurt dışı deneyiminin olması, görgü ve bilgisini artırması yanında özellikle yabancı dilinin gelişimine katkı sağlaması açısından çok yararlı olacağını eminim. Bu konuda öğretim elemanlarına verilecek her fırsat, onların çalıştıkları kuruma, ülkeye bir yığın artı değer olarak geri dönecektir. Öğretim elemanlarının yurt dışına çıkışları özendirilmeli bu konuda devletin olanak yaratması sağlanmalıdır. Kısa süreli bile olsa öğretim elemanı değişim programlarının verimliliği artırdığı bir gerçektir. Öğretim elemanları dışında öğencilerin bile Erasmus çerçevesinde yurt dışına çıkışlarının devinimi ne kadar artırdığına sizler de tanıksınızdır. Yıllardır yabancı dilin önemini vurguladığımız bu öğrencilerimizde şimdilerde biraz daha fazla ilginin arttığını görmek açıkcası beni mutlu etmektedir.

Öğretim elemanlarının yurt dışına çıkışları ile ilgili elimizden gelen desteği yapmamız gerektiğine inanıyorum. Onların isteğini kırmamalıyız. Ama onlar da bunun için çaba göstermeliler, araştırmalılar, biraz da koşulları zorlamalılar diye düşünüyorum. Yıllar önce Samsun'da Eğitim Fakültesi'nde Öğretim Görevlisi olarak çalıştığım sırada bir yurt dışı olanağı çıkmıştı. O zamanlar yaşım da uygundu fakat dönemin Fakülte Dekanı siyasi nedenlerle gitmeme fırsat vermedi. Eğer o fırsat verilseydi belki şimdi başka bir Hasip Pektaş olacaktım. Ben kendi adıma genç arkadaşlarımın yurt dışına çıkışlarını kolaylaştırıyor ve teşvik ediyorum.

Öğretim üyelerinin özlük hakları da önemli bir sorun olarak karşımızda durmaktadır. Bu sorun önemli ölçüde kalitenin düşmesine de neden olmaktadır. Araştırmaya, sanatsal çalışmalara zaman ayırması gereken öğretim elemanlarının zihnini geçim derdi işgal etmektedir. Özlük haklarında iyileştirmenin olmaması halinde yakında ciddi anlamda bu mesleğe yönelen bulamayacağız. Bulduklarımız da üniversiteyi bir iş kapısı olarak görenler olacaktır. İdealizmden yoksun bir genç nasıl bu mesleği sürdürecek?

Üniversitelerin, farklı kültürlerden yetişmiş kişilerin olduğu yerler olmasında yarar vardır. Mezun olduğu üniversitede kariyer yapmanın zenginlik değil belli bir hantallaşmaya neden olacağı göz ardı edilmemelidir. Hocaların kendi yetiştirdiği elemanları el altında tutmaya

çalışmaları biraz da bencilliktir. Kariyer yapacakların farklı kişilerle çalışması, gelişimine ciddi katkılar sağlayacaktır. Belki de araştırma görevlisi sınavlarının merkezi bir sistemle yapılması bu çeşitliliği, zenginliği sağlayabilir.

Kendisi de üniversitelerce yetiştirilip o noktaya gelen bazı siyasilerin, "Üniversitelerimiz ne yapmıştır, ne kadar patent almıştır" sorusuyla üniversiteleri aşağıladığı günümüzde bizlerin patent olmasa da yarattığımız değerleri, çabaları daha fazla göstermemiz gerekmektedir.

Fakültelerimizin en güncel sorunlarından birisi de hazırlık sınıfı konusudur. Gördüğüm o ki bazılarımız aslında lise ve öncesinde çözümlenmiş olması gereken yabancı dil sorunu hazırlık sınıfı açarak çözmek, hatta biraz da temel sanat eğitimi vermek kaygısı taşırken, bazılarımız öğrencilerin hazırlık atlamada zorlandığı, eğitimlerinin bir yıl artmasından şikayetçi oldukları konusundan yakınıyorlar. Bu konudaki deneyimlerinizi paylaşır, ortak bir yol izleyebilirsek iyi olur kanısındayım.

Yıllardır yaşadığımız sıkıntılardan birisi de model sorunudur. Sözleşmeli çalışan modellerle ilgili vizelerin, bakanlar kurulu kararının geç çıkması, aylarca ücret alamamalarına neden olmakta, bu da onların dönemin ortasında işi bırakmalarına bahane olmaktadır. Modellerin daimi statüde çalışabilmelerinin, kadroya geçebilmelerinin yollarını aramalıyız. Son zamanlarda çıplak modelden çalışmaların engellenmeye çalışıldığı duymak bile nasıl ürpertici bir durum. Bu konuda sessiz kalınması halinde yakında "çıplak model de neymiş, kaldırın bunları" tavrını taşıyan bir yönetimle karşı karşıya kalabiliriz.

Son olarak iki konuda bilgilendirme yapmak istiyorum. Hacettepe Üniversitesi olarak Rektörümüz Prof. Dr. Tunçalp Özgen'in öncülüğünde Hacettepe Sanat Müzesi'ni kurduk. 800 m2lik bu alçak gönüllü müzemizde 70'ye yakın seçkin sanatçımızın Koleksiyon 1 başlığı altındaki yapıtlarını görebilirsiniz. Ankara'ya gelişlerinizde ziyaret etmeyi lütfen unutmayın. Cumartesi, Pazar bile telefon etmeniz halinde size müzeyi özel olarak açabileceğimi bilmenizi isterim.

İkinci konu, uluslararası bir başarımız. Geçtiğimiz yıl yapılan Ocak 2007'de jürisinde bulunduğum 2. Uluslar arası CGD yani Bilgisayar Tasarımı Ekslibris Yarışması'na katılımcıların %47'sinin Türkiye'den olması çok sevindiriciydi. Yeni yaygınlaşmaya başlayan bu sanat dalında Türkiye'nin birincilik dahil 3 ödül, 4 mansiyon ve çok sayıda sergileme alması

takdir edilecek bir başarıydı. Birincilik ödülünü güz döneminde ders vermeye gittiğim Erzurum Atatürk Üniversitesi'den Güzel Sanatlar Fakültesi öğrencisi Nurdan Adıgüzel'in olması hem kendinin hem arkadaşlarının özgüven kazanmaları açısından anlamlıydı. Gençlere fırsat verip yönlendirirsek yapamayacakları yoktur.

* Erciyes Ünv. *"Avrupa Birliği Sürecinde Güz. San. Fakülteleri'nin Durumu"* konulu panel konuşması, 11 Nisan 2006 Kayseri
** H. Ü. Güzel Sanatlar Fakültesi Dekanı